

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковтуна Валентина Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 335, абзацу першого частини другої статті 392 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
5 листопада 2025 року
№ 198-3(II)/2025

Справа № 3-180/2025(363/25)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Городовенко Віктор Валентинович – головуючий,
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович – доповідач,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковтуна Валентина Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 335, абзацу першого частини другої статті 392 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Різника С.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Ковтун В.М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/363 від 26 вересня 2025 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), частину першу статті 335,

абзац перший частини другої статті 392 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до частини першої статті 335 Кодексу „у разі якщо обвинувачений ухилився від явки до суду або захворів на психічну чи іншу тяжку тривалу хворобу, яка виключає його участь у судовому провадженні, або був призваний для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, суд зупиняє судове провадження стосовно такого обвинуваченого до його розшуку, видужання або звільнення з військової служби і продовжує судове провадження стосовно інших обвинувачених, якщо воно здійснюється щодо декількох осіб. Розшук обвинуваченого, який ухилився від суду, оголошується ухвалою суду, організація виконання якої доручається слідчому та/або прокурору“.

Згідно з абзацом першим частини другої статті 392 Кодексу „ухвали, постановлені під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судових рішень, передбачених частиною першою цієї статті, окремому оскарженню не підлягають, крім випадків, визначених цим Кодексом. Заперечення проти таких ухвал можуть бути включені до апеляційної скарги на судові рішення, передбачене частиною першою цієї статті“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що частина перша статті 335, абзац перший частини другої статті 392 Кодексу є такими, що не відповідають частині першій статті 8, частині другій статті 55, частині першій, пунктам 3, 7, 8 частини другої статті 129 Конституції України.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. Ковтун В.М. є потерпілою особою у кримінальному провадженні за обвинуваченням особи у вчиненні кримінального правопорушення, встановленого частиною першою статті 286 Кримінального кодексу України. Від захисника обвинуваченого до суду надійшло клопотання про зупинення розгляду зазначеного кримінального провадження з огляду на те, що

обвинуваченого призвано для проходження військової служби у Збройні Сили України за призовом під час мобілізації.

Новоград-Волинський міськрайонний суд Житомирської області, керуючись статтею 335 Кодексу, ухвалою від 20 березня 2025 року вказане клопотання задовольнив і зупинив судове провадження у справі стосовно обвинуваченого до звільнення його з військової служби. Представник потерпілого Ковтуна В.М. оскаржив зазначену ухвалу суду першої інстанції в апеляційному порядку.

2.2. Житомирський апеляційний суд ухвалою від 10 квітня 2025 року відмовив у відкритті апеляційного провадження, мотивувавши це тим, що відповідно до статті 392 Кодексу судове рішення, на яке подано апеляційну скаргу, окремому апеляційному оскарженню не підлягає.

2.3. Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду ухвалою від 29 травня 2025 року відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою представника потерпілого Ковтуна В.М. на ухвалу Житомирського апеляційного суду від 10 квітня 2025 року.

Верховний Суд зазначив, що ухвала суду першої інстанції, якою зупинено судове провадження, окремому апеляційному оскарженню не підлягає, тому суд апеляційної інстанції діяв відповідно до вимог кримінального процесуального закону та дійшов правильного висновку про відмову у відкритті апеляційного провадження.

Суд касаційної інстанції також зауважив, що зупинення судового провадження у справі є тимчасовою перервою у здійсненні провадження судом, що викликана однією з визначених у статті 335 Кодексу обставин, після усунення якої судове провадження буде продовжене.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); якщо суб’єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв’язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

3.1.1. Остаточним судовим рішенням у справі Ковтуна В.М. є ухвала Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 29 травня 2025 року.

Отже, перебіг тримісячного строку для подання конституційної скарги розпочався 29 травня 2025 року, тому Ковтун В.М. мав реалізувати своє право на звернення до Конституційного Суду України до 29 серпня 2025 року.

3.1.2. Ковтун В.М. уперше звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою щодо відповідності Конституції України частини першої статті 335, абзацу першого частини другої статті 392 Кодексу засобами поштового зв’язку 28 серпня 2025 року. Конституційна скарга надійшла до Конституційного Суду України 2 вересня 2025 року і була зареєстрована за вх. № 18/335. У зв’язку з тим, що конституційна скарга за формою не відповідала вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, керівник Секретаріату Конституційного Суду України повернув її Ковтуну В.М. з відповідними роз’ясненнями листом від 5 вересня 2025 року, який він отримав 22 вересня 2025 року.

Суб’єкт права на конституційну скаргу, усунувши недоліки, зазначені в листі керівника Секретаріату Конституційного Суду України, 24 вересня 2025 року повторно звернувся засобами поштового зв’язку з конституційною скаргою, яка надійшла до Конституційного Суду України 26 вересня 2025 року і

була зареєстрована за вх. № 18/363. Ця конституційна скарга за формою відповідає вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Другий сенат Конституційного Суду України в Ухвалі від 17 вересня 2025 року № 29-у(П)/2025 зазначив, що «повторне звернення з конституційною скаргою після усунення недоліків протягом розумного строку, але поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, є підставою для поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги».

Отже, з огляду на те, що Ковтун В.М. уперше звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою протягом трьох місяців із дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано оскаржувані приписи Кодексу, без зволікань у межах розумного строку усунув недоліки поданої конституційної скарги та повторно надіслав конституційну скаргу, яка за формою відповідає вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що строк звернення з конституційною скаргою підлягає поновленню.

3.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.3. Обґрунтовуючи невідповідність Конституції України частини першої статті 335, абзацу першого частини другої статті 392 Кодексу, Ковтун В.М. стверджує, що оспорювані приписи Кодексу „позбавляють особу ефективного засобу захисту її прав у кримінальному провадженні, порушуючи принципи верховенства права, змагальності сторін, розумності строків розгляду

справи судом та забезпечення права на апеляційний перегляд справи“, частина перша статті 335 Кодексу „фактично уможливила тривале призупинення судового розгляду“, що порушує критерій розумності строків, а приписи абзацу першого частини другої статті 392 Кодексу „позбавили можливості“ суд апеляційної інстанції переглянути ухвалу суду першої інстанції, навіть з огляду на „можливі допущені судом процесуальні порушення“.

Обґрунтовує ці твердження Ковтун В.М. у спосіб цитування приписів Конституції України та викладення хронології розгляду судом справи, у якій він є потерпілим. Із наведених у конституційній скарзі доводів убачається, що судовий розгляд цієї справи триває п'ять років. Це дає підстави вважати, що така тривалість судового розгляду зазначеної справи безпосередньо не пов'язана із застосуванням судами частини першої статті 335 Кодексу.

Крім того, за даними Єдиного державного реєстру судових рішень Звягельський міськрайонний суд Житомирської області ухвалою від 16 вересня 2025 року відновив кримінальне провадження у справі Ковтуна В.М. та призначив судовий розгляд на 11 листопада 2025 року.

3.4. Загалом аналіз змісту конституційної скарги свідчить про те, що автор клопотання висловлює незгоду із чинним законодавчим регулюванням порядку апеляційного оскарження судових рішень, ухвалених під час розгляду справ судами першої інстанції, зокрема в аспекті відсутності окремого апеляційного оскарження ухвал про зупинення судового провадження у кримінальних справах у разі призову обвинуваченого на військову службу за призовом під час мобілізації, постановлених відповідно до частини першої статті 335 Кодексу, та із судовими рішеннями, ухваленими в його справі, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності частини першої статті 335, абзацу першого частини другої статті 392 Кодексу.

Отже, конституційна скарга Ковтуна В.М. не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі

згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ковтуна Валентина Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 335, абзацу першого частини другої статті 392 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**